

שיעור ויום טוב 578 - Opening Closed Items on Closed Items

I. מקור העניין - הганן (סעיף קמ"ז). שובר אדם את החבית לאוכל ממנה גרגורות ופירש רשי"י דאין במקלקל שום אסור בשבת ושיטת הר"ן והרש"א דדינו הכל פטור בשבת דפטור אבל אסור ובתוספות (פס) כתבו שלא התירו אלא בחבית דמיורי במוסתקי דמחמת גרישתו לא חיס עליה וליכא למיחש שהוא יכוין לעשותו כל'י וכן הוא שיטת הרא"ש מיהו הרי"ף והרמב"ם כחבו האי דין בסהמא (סעיף כ"ג - ז) אלא שהשלטי גברדים דעתו לומר דעת הרמב"ם כדעת התוספות והרא"ש וע"ע בערוך השלחן (סעיף ז - ז' וק') ומהחבר הבין מסתימת הרמב"ם שדעתו לאסור בשאר כלים כשית התוספות והרא"ש ועין בקרוב נתナル (קמ"ז - חות"ה) ועין בכיצה (ל"ג) ובתוספות (פס)

II. החששות והיסודות

- א) יש בו ה' חששות באיסורי שבת (א) בונה וסותר (חו"ט י"ט - י"ט) ה) תיקון מנא (פי"ז - ה) קורע (לג"מ ה - קכ"ג - ח) ג) מחתק (למ"ס פרק י"ט י"ט - ז) מחק (פי"ז - ז)
- ב) יש בו ו' צדדים להתריר (א) יש אומרים דמותר לשבר אפיקו חבית שלימה (עריך פשלון פי"ז - ח) ה) שבירת מוסתקי אם אין מתכוין לנקב יפה (פי"ז - ה) ג) מגופת חבית (פי"ז - ז) ההיתר של שבירת אגוזים (קוטלות כל ממילס פי"ז - ח) ק) ההיתר של עור על פי החבית (מ"ז פ"ק"ה) ו) ההיתר של פתיחת נקב ישן (מו"ט פ"ז - ג)
- ג) לכתחילה ראוי ונכון לפתח מבועד يوم כל הקופסאות והשקיות והחbillות אם אמנים רצונו להשתמש בתוכנום בשבת כי דיןיהם שונים בעניין זה (פס"כ ט - ה) וכ"כ האג"מ (ה - קכ"ג - עף י)

III. פתיחת הקענס בשבת אם נדרש לכלי שלם או מוסתקי

- א) עיין בחזו"א (ד"ט - י"ט) דהkusens שמכוסה בברזל מכל צד הו סתימה מעליותא ואין כל'י וכשעושה לוفتح נעשה כל'י והוא שלימה דאפשר דרך שבירה ובעתו לזרוק לאשפה אסור גזירה שמא יכוין לשםفتح ובעשה נקב יפה כהשו"ע ולא כהגר"א ולכן אפשר אין רגילים להשתמש בהן שימוש נוסך להחزو"א אסור משום בונה אמן דעת התהלה לדוד האיסור משום סותר כל'י (פי"ז - פ"ק"ז) ועין בשש"ב (ט - י)
- ב) עיין בשש"ב (ט - סעלה י) שהkusens כיוון שריגלים לזרוק מיד הו חבית של מוסתקי שלא חס עליו בדרך שבירה כנ"ל ומותר
- ג) עיין באג"מ (קכ"ג - ח) דפתיחה הקענס הו כליפת אגוזים ואין חילוק בין קליפה בידי אדם וקליפה בידי שמים מ"מ אין להתריר אבל לצורך גדול מותר ע"י נカリ ואם ליכא נカリ ואם הוא תלמיד חכם ובצעעה יש להתריר לו לצורך גדול אבל כל'י שלם מותר רק לשבור ע"י נカリ ורוק במקום צורך גדול
- ד) עיין בשו"ת באר משה (ג - פ"ט) דאם אין מוציא את המאכלים והכלי משמש לאוכל שבתוכו מותר כיוון שאינו משתמש בו שנית (ג - פ"ט) וכ"כ האור לציוון (כ"ד)

IV. שקיים שמקפליים פתיחתן בשבת

- א) עיין באג"מ (קכ"ג - י) שכח לקורע שק אולי יש להתריר גם לשיטת התוספות והרא"ש והטור והשו"ע דכיון דאין בו בנין ואין בו סתרה דרך בכלים של עץ ומתקות שהחלו עליהם לעמוד כבנין יש בו איסור משא"כ בדברים המקפליים ואין איסור משום קורע דחו"ש שלא ע"מ להפוך והוא דרך קלקלן לצורך אוכל נפש ולכן מותר ואבאר עוד בעניין קורע ועין במא"ב (פי"ז - כ"ג) שהחביא התוספתא דמותר לקורע את העור שע"פ החבית
- ב) עיין בשש"ב (ט - סעלה י"ט) דמותר לפתח הסקייה דרך קלקלן דהוא מוסתקי ועוד דהקריעת מושום דהוי עור על פי החבית וכמו כליפת אגוזים וגם החותכים נקיין (salami wrapper) מותר אבל לכתחלה צריך לפתחו מע"ש ולאחר שהスキיה נטרוקנה לגמרי מהחלב מסתבר שנעשה מקצה

V. חבילות של נייר שנדרבן בדק שאין דעת לשימוש נוסך

א) **עין בשש"כ** (הנלה י"ד - י"ג)adam ainu matcovin leshorat patah yafa moter lpetoh dhoi
כ מגופת חבית (שש"כ הנלה י"ג) וודקה בדרכ קלקול

ב) **עין באג"מ** (קכ"ז - ו-ז) dhoi בקליפת אגוזים

VI. **פתיחת נקב ישן** באופן הדוי סתימה חזק אסור לפתחה אבל אם קל לפתוח מותר (ז"ד - ז) וככ"ב האג"מ (ז - ט"ח)داع"ג דבקופסאות חלב הדוי משום נקב ישן מ"מ מדנסתם הפתח יפה יפה בטל הפתח הראשון והעושה נקב כעושה נקב חדש

VII. **עשיות פתח בקופסאות חלב ומיצ'** - עין באג"מ (ז - ט"ח) שהוא מפרד צד ימין ושמאל וועשה פתח והויל כפתח חדש ואסור אמן כתוב באג"מ (ז - קכ"ז - ז) דאין בניין וסתירה בכלים המקיפים וצריך לומר דהאיסור משום תיקון מנת ומתקין לכך משא"כ בפתחת הקופסאות ואינו מתקין תיקון אלא להוציא המאכל

VIII. **תיקון מנת** ז) דרך קלקול א) אינו מתקין ח) בשינוי ג) שלא בדרך בראש המוגפה יש להתריר ובאופן

IX. **לפתוח מה שנקרא Freeze Pops** - עין בשש"כ (ט - ז) אסור לחתוך את פי הפיטה של בקבוק מחומר פלאסטי אבל מותר לנקב או לקרוע את הבקבוק בצדיו או בתחוםו עין במ"ב (ז"ד - כ"ג)

X. **שק או קופסה שקשורה בחוט** וא"א להסיר החוט מותר להתריר או לנתק החוט או לקרוע הקופסה - עין בשו"ע (ז"ד - ח) הדוי קליפה

XI. **אסור לקשר קשר** בשוליים של שקית עשויה מחומר פלאסטי אף שהקשר נעשה בגין השקית וכן אסור להתיר קשר זה אם עשה לקיום אלא יש לקרוע את השקית בצד הקשר (שש"כ ט - ט"ז) וצ"ע וע"ע בשש"כ (ל"ה - הנלה ס"ג זמילוחיס)

XII. **אסור להפריד את הפס** (pull tab) העשויה מחומר מתכתי המחבר וסגור את המכסה של קופסה כמו מכסה קווקר (cocoa) עם פתיחה ראשונה נפרד חלק ממנו וכן בקבוק אם נשארת מעין טבעת על גבי צוואר הבקבוק יש לאסור (ט ט - י"ח) ובאופן

XIII. **モותר לפתוח בקבוק סגור בפקק** אפילו בעזרת כל' המועד לכך (מ"ב ז"ד - י"ז)
הDOI כ מגופת חבית

XIV. **モותר לפתוח המכסה שמכוסה בלחץ האוויר** (vacuum sealed) ואם צריך ג"כ מותר לנקבו להקל בזזה על פתיחה (שש"כ ט - כ"ח) הדוי רק כ מגופת חבית ומותר לכתוללה לפתוח

XV. **モותר להסיר המכסה הרטיה שדבקה עליה** שתשאר נקי עד עת שימושה הדוי תפירה שאין עשויה להתקיים (רמ"א ז"ז - ג והשוו"ע הרב טס) ושכן הביא הספר חזוק לבית יעקב (זמירות זסוף הספר) בשם רב משה וע"ע בשש"כ (ל"ה - הנלה ס"ז) שכח דאסור משום קורע וצ"ע דלכארה הדוי עור על פי החבית ומותר ועין במילואים (ל"ה - הנלה ס"ג) שנוטה להתריר

XVI. **לשרות במים בקבוק בהנייר הדבקן בו** - עין בשש"כ (ט - הנלה ט"ז) להתריר אין כאן איסור קורע דלא אסרו ריבנן קורע שלא ע"מ להפוך אלא בדבר דשייך בו ע"מ להפוך (ביה"ל ז"ד - ח ד"ק קוולת) וגם אין תפירה בניר על בקבוק רק על ניר אחרת ואין כאן איסור מתריך דכל שנעשה ע"י גוף שלישוי כמו דבק אין בו משום קושר או מתיר וכיון הדוי רק פ"ר דלא איכפת אליה ובפרט שאינו עושה בידים ולכך מותר אמן צ"ע אם מותר בידים

XVII. **ועין עוד**

א) **בעניין הסרת הלשונית מפחיות שתיה** (כמו Coca Cola cans) (כמו בעניין השיעור 192 (III))

ב) **שקיות מחומר פלאסטי או מניר שסגורה בסיכות** (staples) (כמו בעניין השיעור 192 (IV))

ג) **בעניין קרייתאות אחרות על השקיות**

ד) **בעניין הקריעה בין שתי אותיות של מלה אחת** (כמו בעניין השיעור 194 (ה-1))

לכון הצעופה 'ה' ג'טפה שלמה מהמלחמה לאן מהקה חט מפה לאן החקק Theta חמי שטף לאן